

Свірідова М.
студентка V курсу
юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: д.і.н., професор,
завідувач кафедри інформаційної
та соціокультурної діяльності ТНЕУ
Гомотюк О.Є

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА ЯК ФОРМА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ

Розвиток інформаційного суспільства (родоначальником цього терміну, як відомо, є Ю. Хаяші) передбачає інформаційну «місткість» виробництва й продуктів. Новий соціальний устрій (спрямованість у майбутнє, економіка послуг, центральна роль теоретичного знання) ґрунтується на телекомунікаціях, а також на збільшені ролі послуг із надання інформації. У ХХІ столітті доступність персональних комп'ютерів та Інтернету створило можливості спілкуватися і отримувати зворотний зв'язок від будь-кого, де б він не знаходився. До усталених позитивних здобутків сучасної інформаційної цивілізації, до яких ми ще віднесемо сприймати, обробляти, аналізувати та зберігати інформацію на технічних засобах; констатуємо, що інформація та знання, інформаційно-телекомунікаційні системи й мережі зв'язку почали обслуговувати економіку, політику, соціально-культурну, освітню, військову, адміністративну сфери тощо. Інформація і знання, інформаційно-телекомунікаційні системи й технології є джерелом потужних соціокультурних трансформацій, ефективності державно-управлінської діяльності, розвитку громадянського суспільства, активізації участі суспільства у виробленні стратегії розвитку державотворення та ін.

Підкреслимо, що карколомні зміни відбуваються у сфері освіти. «Швидкий інтернет» дає змогу використати аудіо- і відеотрансляції, аудіо- і відеоконференції, інтернет-конференції, інтернет-трансляції, а також онлайн-симулятори та ігри-менеджери, що імітують процеси навчання, які дають базові навички управління як маленькою компанією, так і великою. На інтернетизацію спрямовано великі кошти. Згідно з дослідженнями агрегатора контенту освітніх програм EduMarket, доля онлайну в загальному обсязі світового ринку освіти (\$4, 5-5,0 трлн.) поки що складає 3% або \$165 млрд. Але потенціал для зростання у цього сегменту найзначніший. Завдяки позитивній динаміці цифровий сектор індустрії обіцяє до 2023 року здолати відмітку \$240 млрд, додаючи більш ніж 5 % на рік, як свідчать розрахунки американської Global Market Insights [1].

Однією із форм надання освітніх послуг є дистанційне навчання, що стало надзвичайно популярним в умовах нинішнього картину. Пандемія коронавірусу сформувала нові виклики та нові можливості. Безперечно, збільшено час на дозвілля (перегляд нових фільмів, читання книг, заняття спортом), створено нові умови для саморозвитку (багато онлайн-платформ, які безкоштовно надають таку можливість), є онлайн-подорожі, багато часу проводимо у режимі - дистанційна робота/навчання. Нагадаємо, що згідно Положення про дистанційне навчання, це індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [2].

Маємо сказати, що завдяки можливості у ТНЕУ дистанційно навчатися, створенню відповідних платформ, навчальний процес не перервано в умовах карантину. Направду можна було переконатися, що синонімом «інформаційного суспільства» є «суспільство знань». Незважаючи на те, що термін «інформаційне суспільство» виник раніше (Ю. Хаяші, Д. Белл, О. Тоффлер, Й. Масуда, У. Мартін, А. Турен, М. Маклюен), а «суспільство знань» – пізніше (П. Дракер, Р. Хатчинс, Т. Хусен).

Оскільки метою «дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій» [2], ми активно освоювали платформу Moodle, де була можливість ознайомлення із лекційними курсами, закріплення набутих знань через систему підсумкового тестування, узагальнення матеріалу через опрацювання презентацій. В організацію навчального процесу органічно увійшли месенджери Viber чи WhatsApp, що стали допоміжними засобами як в організації контролю відвідуваності, так і забезпечувало доступ до додаткових електронних матеріалів. Модель «Face-to-face Driver» поєднувала і дистанційну платформу, і голосові включення через Viber, і проведення Zoom- конференцій для закріплення матеріалу. Додатки-месенджери чудово використовувалися для отримання консультацій, порад, оцінок у викладача, надавали додаткові опції для дистанційної взаємодії. Безкоштовний веб-сервіс Google classroom дозволив робити фото та прикріпляти їх до завдань, ділитися файлами з інших додатків та мати оффлайн доступ до інформації. Викладач міг оцінювати динаміку руху із вказаної дисципліни.

З огляду на пройдених шлях у здобутті освіти у другому семестрі, можна сказати, що комунікація з викладачем в аудиторії є надзвичайно важливою для студентів, як і спілкування усередині групи. Але з огляду на обставини, що склалися у зв'язку із оголошеним карантинном, ми змогли використати усі позитивні аспекти дистанційного навчання.

Можливість розміщення онлайн тестів в матеріалах навчального курсу дозволяла отримати оцінку відразу, як тільки буде дано відповідь. Таким чином, вони є ефективним засобом для оперативної перевірки викладачем рівня засвоєння матеріалу. Розміщення і прийом завдань онлайн значно спрощує процедуру поточного контролю - оцінки відстежуються автоматично. Окрім цього, засобами Moodle можна організувати кросс-рецензування завдань з анонімним оцінюванням робіт студентів один одного, що дозволяло збільшити мотивацію та ефективність. Студент міг вчитися у будь-якому місці, де є комп'ютер з доступом в Інтернет (удом, на роботі, з ноутбуком в селі), і не залежав від місця розташування юридичного факультету. Чіткий алгоритм дій у системі дистанційного навчання, обумовлені правила кожного навчального курсу створювало платформу ясності. Це дозволяло навчатися і консультуватися у викладачів, постійно моніторити засвоєні знання, нас спонукали до виконання кожного завдання. Здійснюючи постійний контакт з іншими студентами, ми могли виконували групові роботи. Також варто відміти, що тестування у системі Moodle було надзвичайно об'єктивним, правда, інколи хотілося, щоб була підтримка викладача, який завжди намагався враховувати усі складові здобутого результату під час навчання. Безперечно, нами витрачено менше коштів на транспорт, ми не витрачали часу на переписування конспектів, можна було слухати і дивитися відеолекції стільки разів, скільки необхідно.

Месенджер Viber став корисним для обміну думок між одногрупниками, обговорення труднощів під час підготовки до занять, обмін мотиваційними статтями, мотиваційними фільмами. Особливо ефективним виявилось нагадування про дедлайн для надсилання виконаних завдань..

Таким чином, дистанційна освіта відкриває студентам доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищує ефективність самостійної роботи, дає абсолютно нові можливості для творчості, закріплення різних професійних компетентностей, а викладачам дозволяє реалізовувати принципово нові форми і методи навчання. З іншого боку, вона є лише додатковим засобом при здобутті відповідних фахових компетентностей.

Список використаних джерел

1. Онлайн с продолжением: как детей приучают к дистанционному обучению. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://plus.rbc.ru/news/594348577a8aa91af2bee4d4>
2. Про затвердження Положення про дистанційне навчання: Наказ від 25 квітня 2013 року № 466. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>